

Ni vet väl vad som gäller?

En studie av elevers uppfattningar om bedömning och betygssättning.

Namn: Patrik Hallner
Program: Ämneslärarprogrammet, inriktning
gymnasieskolan.

Uppsats/Examensarbete: 15 hp
Kurs: LGID2A
Nivå: Avancerad nivå
Termin/år: VT/2018
Handledare: Konstantin Kougioumtzis
Examinator: Anders Raustorp
Kod: VT18-2940-04-LGID2A

Nyckelord: Idrott och hälsa, bedömning, transparens, noggrannhet, giltighet

Abstract

Syftet med denna studie är att fokusera mot bedömning och betygssättning i idrott och hälsa. Detta görs genom att uppmärksamma tre dimensioner: Transparens, noggrannhet och giltighet. Transparens handlar om genomskinligheten mot kursplanen. Noggrannhet i bedömning handlar om hur noggranna mätningarna i undervisningen är. Med giltighet avser man om mätningarna mäter det som man avser mäta. De teoretiska dimensionerna kopplas till elevers åsikter och upplevelser om idrott och hälsa 1. För att vidare kunna undersöka detta har en kvantitativ forskningdesign använts. Inom ramen för kvantitativ forskning har en webbaserad enkät utformats och skickats ut genom lärare och senare ut till elever. Urvalet i studien bygger på ett bekvämlighetsurval. Det innebär att urvalet baseras på respondenter som är lätta att komma åt. I detta fall gymnasieelever som går i årskurs ett på gymnasiet och läser idrott och hälsa 1. Enkätens svar har analyserats i SPSS och sedan utmynnat i tabeller som återfinns under resultatavsnittet. Studien visar att elever över lag anser sig ha en god överblick om vad olika aspekter av idrott och hälsa 1 innebär. Dessutom har det framkommit att det finns skillnader i hur de olika könen svarar. Denna redogörelse finns under analysavsnittet.

Förord

Bedömning och betygssättning är mer komplext än vad man tror. Mitt intresse för giltiga och tillförlitliga bedömningar i relation till betyg har länge varit stort. Under mina år på lärarutbildningen försökt att utveckla hur man bäst synliggör kursplanen och dess kriterier. Under de olika verksamhetsförlagda utbildningstillfällena har jag hela tiden strävat efter att bli bättre. Resultatet var blandat och jag insåg snabbt att det finns brister.

Under mina tidigare skolår har jag, precis som många andra, tyckt att idrotten varit till för att leka, springa och spela match. Jag har dessutom sett på idrottsläraryrket som ett av de lättare läraryrkena. När jag senare började läsa till idrottslärare förstod jag hur komplext yrket faktiskt är och vilket arbete idrottslärare lägger ned utanför undervisningstillfällena.

Jag vill även passa på att tacka samtliga som möjliggjort studien. Tack till alla respondenter, skolor, lärare och blivande kollegor för att ni ställt upp. Stort tack till min familj som stöttat mig under uppsatsperioden. Sist, men absolut inte minst riktar jag ett jättestort tack till min handledare Konstantin Kougioumtzis för ditt stora engagemang och stöd!

Abstract	
Förord	
1 Inledning	1
1.1 Syfte och frågeställningar	1
2 Bakgrund	3
2.1 Styrdokument.....	3
2.2 Transparens i bedömning och betygssättning	4
2.3 Noggrannhet i bedömning och betygssättning	4
2.4 Giltighet i bedömning och betygssättning	5
3 Metod	6
3.1 Forskningdesign.....	6
3.2 Urval	6
3.3 Enkät	7
3.4 Studiens validitet och reliabilitet	7
3.5 Studiens tillvägagångssätt.....	8
3.6 Databearbetning	9
3.7 Etiskt förhållningssätt	9
4 Resultat	10
4.1 Transparens	10
4.2 Noggrannhet	10
4.3 Giltighet	11
4.4 Analys	14
5 Diskussion	17
5.1 Metoddiskussion	17
5.2 Resultatdiskussion	18
6 Slutsatser och implikationer	22
7 Referenslista	23
Bilaga 1. Frågeformulär	26
Bilaga 2. Information om enkäten.	29

1 Inledning

Erik Bengtzboe (2018, 23 februari) skriver i en debattartikel i Aftonbladet att ”Svenska elevers kunskaper brister genom hela skolkedjan. Nästan var femte elev blir inte behörig till gymnasiet, och många som kommer in på gymnasiet har svårt att hänga med.” Det är tydligt att det finns en problematik gällande bedömning och betygssättning. Det nya betygssystemet som infördes i samband med den nya läroplanen 2011 har fått mycket kritik. Maria Jelmini (2014, 13 juni) skriver i en artikel i Svenska Dagbladet att ungefär en tredjedel av alla Stockholms gymnasieelever inte vet vad som krävs för att nå ett specifikt betyg och att hälften av alla elever inte vet hur de ligger till i förhållande till de olika betygen. Det tyder på att bedömning och betygssättning ständigt är aktuellt. Om eleverna förstår eller inte förstår vad som krävs är dels upp till läraren att informera om och dels upp till individen själv att ta reda på.

Skolans huvudsakliga uppgift står beskriven i det inledande stycket i den rådande läroplanen (lgy11). Skolan och utbildningen ska få elever att förvärva ny kunskap och skaffa sig en livslång lust att lära. Dessutom ska skolan undervisa om de olika demokratiska värderingarna samt respekt för människans rättigheter (Skolverket, 2011). Man kan säga att skolans uppgift är att hjälpa till och forma goda samhällsmedborgare på olika plan. För att en lärare ska kunna sätta ett rättvist betyg krävs det att det finns styrdokument som lärare kan hitta stöd i och luta sig mot. Skolverket har därför publicerat olika typer av material som komplement till rådande läroplan. Det finns riktlinjer kopplade till bedömning och betygssättning formulerade. Bland annat står det i Skolverket (2011): ”Läraren ska vid betygssättningen: utifrån de nationella kunskapskrav som finns för respektive kurs allsidigt utvärdera varje elevs kunskaper.” (s. 15). Hur kunskapsnivåerna ska utvärderas och värderas står däremot inte reglerat. Det är upp till varje lärare att med hjälp av styrdokumentet bedöma vad som är ett visst betyg. Nuvarande betygsskala sträcker sig från F till A. F likställs i denna skala med icke godkänt och A är vad man som högst kan uppnå. För att erhålla ett godkänt betyg behöver man ha ett E.

Att det enligt Maria Jelmini (2014, 13 juni) finns en förvirring hos elever om vad som krävs för att uppnå en viss kunskapsnivå gör att denna studie kommer falla bra på plats. Som tillägg till det påpekar Erik Bengtzboe (2018, 23 februari) att var femte elev inte blir behörig till gymnasiet. Det tyder på att det finns någon form av misskommunikation när det kommer till vad som bedöms och hur man ska uppnå en högre kunskapsnivå. När politiken gör snabba svängar innebär det således att skolväsendet också gör det. Ny regering kan innebära nytt betygssystem vilket gör att kunskapen om rådande betygssystem aldrig hinner bli stor. Annerstedt (2007) menar att det länge har funnits svårigheter när det kommer till att bedöma och betygssätta inom idrottsämnet. Han menar att många ser det som för kontroversiellt för att diskutera alternativt blundar för det. Det krävs att man undersöker alla parter, inte minst lärare och elever för att hitta styrkor och svagheter, något som denna studie förhoppningsvis kan bidra till. Eftersom det finns en brist i studier riktade mot elever inom detta område har författaren valt att undersöka elevers uppfattningar om bedömning och betygssättning.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att fokusera mot bedömning och betygssättning i idrott och hälsa.

För att göra detta, uppmärksammas tre dimensioner: transparens, noggrannhet samt giltighet. Med transparens avses genomskinligheten gentemot läroplanen (Rinne, 2013). Noggrannhet innebär hur noggrann en kunskapsmätning är och giltighet innebär om man mäter det som man avser att mäta (Skolverket, 2012).

Utifrån de tre dimensionerna har följande frågeställningar konstruerats:

- Hur uttalar sig elever om transparens?
- Hur beskriver elever noggrannhet?
- Hur skildrar elever giltighet?

2 Bakgrund

Detta kapitel handlar om olika styrdokument som ligger till grund för bedömning och betygssättning. Utöver det synliggörs de tre olika dimensionerna.

2.1 Styrdokument

För att skolverksamheten ska kunna bedrivas krävs det en skolpolitik som talar om vad som ska prioriteras. Skolpolitiken bildar tillsammans med regler och lagar styrdokument. Läroplanen är den som innefattar alla skolans mål och riktlinjer samt ämnesspecifika planer. Läroplanen kan för ett otränat öga uppfattas som något luddig och svårtolkad. För en utbildad lärare är läroplanen och kursplanerna relativt begripliga. Som ämneslärare är det mycket viktigt att ha bra kunskap om vad som står. Trots det kan det vara svårt för lärare att synliggöra och verbalisera vad som ses som viktigt och vad vissa saker innebär. Seger (2016) menar att lärare har problem att verbalisera vad som är viktigt i kursen. Dessutom menar Seger (2016) att vissa lärare kan tendera att hänvisa till egna dokument om vad som är viktigt. Dessa korresponderar inte alltid till vad som står i kursplanen och giltigheten kan därmed ifrågasättas.

Hur går bedömningen och betygssättning till? Enligt Skolverket (2011) ska varje skola ha som mål att varje elev ska klara av att bedöma sina skolresultat och även se olika utvecklingsbehov i förhållande till de krav som finns. Det innebär att kunskapskraven på något sätt måste göras begripliga för de elever som inte förstår. Skolverket (2011) skriver i sina riktlinjer för bedömning och betygssättning att läraren kontinuerligt ska informera elev om vilka utvecklingsbehov samt framgångar eleven har i studierna. Denna information kan framkomma på olika sätt. Formativ bedömning är en bedömningsstrategi som innebär att återkoppling ges i muntlig eller skriftlig form, utan att nödvändigtvis sätta ett betyg på eleven. Man vill synliggöra vart eleven vill, vart eleven ligger i förhållande till målen samt hur eleven ska gå vidare för att nå de önskade målen (Skolverket, 2014). En summativ bedömning har en summerande funktion, det vill säga man lägger ihop material och resultat och skapar sig en överblick om på vilken kunskapsnivå eleven befinner sig på. Därefter sätts ett betyg. Till grund för respektive bedömning och betyg ligger de ämnesspecifika kunskaperna. Dessa beskrivs i Skolverket (2011) under respektive ämne.

Samtliga ämnesplaner är uppbyggda på samma sätt. Det finns ett inledande stycke där en beskrivning om ämnet ges. I det inledande stycket i idrott och hälsa skriver Skolverket (2011) att ämnet ”förvaltar ett kulturellt arv av fysiska aktiviteter och naturupplevelser.” (s. 83). Efter det inledande stycket bygger man på med ämnets syfte tillsammans med att centrala begrepp lyfts fram. Här specificerar man vad ämnet syftar till att göra. Dessutom väljer man att med hjälp av sju punkter sätta upp olika aspekter som elever ska få utveckla. Efter det följer de specifika kraven för respektive kurs inom idrott och hälsa. I denna studie ligger tyngden på den första kursen, idrott och hälsa 1.

Fokus på individen och hälsan har gjort att namngivna idrotter inte står med i kursplanerna. Det ger läraren en stor bredd och valfrihet när det kommer till de praktiska undervisningsmomenten. Däremot består kursen av olika tolkningsbara centrala begrepp som inte är helt självklara. Om begreppen inte är självklara och definierade av läraren kan det leda till otydlighet och låg transparens om vad som ska bedömas/betygsättas gentemot eleverna. Kunskapskraven ger också utrymme för tolkning och det är upp till läraren eller kollegiet att definiera vad som är tillräckligt för att nå ett visst betyg. Skolverket har tagit fram bedömningsstöd tillhörande gymnasiet. I materialet finner man bland annat konkretiseringar av kunskapskrav till exempel

på uppgifter. Bedömningsstödet är ett utmärkt stöd till lärare och kan ge klarhet i några av de många frågor som kan uppkomma när läroplanen läses.

2.2 Transparens i bedömning och betygssättning

Begreppet kan i allmänt syfte definieras som genomskinlighet, öppenhet och klarhet (Svenska Akademiens Ordlista, 2015). I ljuset av denna studie definieras transparens som genomskinlighet från lärarens sida gentemot kursplanen. Rinne (2013) menar att forskare ser transparensen i bedömningen och betygssättningen som viktigt för att elevernas lärande ska gynnas. Kougioumtzis (2006) pratar om synlig och dold pedagogik. Han menar att hög transparens tillsammans med en hög noggrannhet tyder på en synlig pedagogik, vilket innebär att kriterier synliggörs för elever. Motsatsen, alltså oklara kriterier tyder på en dold pedagogik.

Transparens är viktigt för både elever och lärare. Genom att ge alla elever samma förutsättningar i form av att visa vad som finns i läroplanen har till största del positiva effekter på elevers lärande. Är lärare tillräckligt transparenta? Om man vill att eleverna ska ta ett större ansvar för sitt lärande bör man enligt Korp (2011) öka transparensen i undervisningen. Detta görs genom att synliggöra kriterier och mål redan innan en uppgift börjar. Dessutom kan läraren påminna eleverna om vilken kunskap som efterfrågas vilket optimerar elevernas lärande (Korp, 2011). Däremot strider det aningen mot Torrance (2007), som menar att för hög transparens och för mycket guidning kan leda till att utmaningen försvinner för eleven. Däremot är det svårt att finna något exakt rätt eller fel i frågan. Inte heller kan man synliggöra hela bedömningen och betygssättningen eftersom det är en väldigt komplex process (Klapp, 2015).

2.3 Noggrannhet i bedömning och betygssättning

Som lärarstudent är det omöjligt att springa förbi begrepp som exempelvis reliabilitet. Begreppet är vardagsmat för studenter på ämneslärarprogrammet. För att undvika förvirring kommer reliabilitet benämnas som noggrannhet. Skolverket (2012) nämner noggrannhet som viktigt för bedömning och betyg, vilket innebär att bedömningen ska vara noggrann och tillförlitlig. Kougioumtzis (2006) beskriver noggrannhet som en del i den synliga eller osynliga pedagogiken. Låg noggrannhet och låg transparens tyder på osynlig pedagogik av vilket man kan dra slutsatsen att lärarens mätningar inte är tillräckligt noggranna eller tillförlitliga.

”Läraren kan liknas vid en leverantör av ett standardiserat ämnesinnehåll, baserat på ett fysiologiskt tänkande. Eleven motsvarar en kund som övervakas genom mätningar, tester och skriftlig dokumentation” (Tolgfors, 2016. s. 183). Hur noga och precisa mätningarna eller testerna är, desto mer tillförlitliga är de. Med noggrannhet vill man skydda sig själv mot osystematiska fel som kan uppstå i olika typer av mätningar (Korp, 2011). För att säkerställa att noggrannheten är god bör en elevs resultat kunna upprepas i samma eller i ett liknande test. En annan aspekt av noggrannhet är den som kallas för interbedömarreliabilitet (Korp, 2011). Det innebär att två eller fler lärare bedömer en elevs test (eller rörelse) för att sedan göra en bedömning. Hög interbedömarreliabilitet uppnås om flertalet lärare kommer fram till en liknande bedömning genom att man tittar på bedömningarna i procentform (Korp, 2011).

I studien kopplas noggrannhet till hur noggranna mätningarna är, det vill säga hur väl de prov och tester som görs motsvarar det kunskapskraven säger att man ska klara av. Problematiken med noggrannhet existerar även utanför skolan. En domarkår bestående av flertalet domare har sällan exakt samma tolkning av en regelöverträdelse, vilket medför att olika domare bedömer samma situation på olika sätt (Johansson, 2001). Det tyder på låg tillförlitlighet i bedömningen. Samma synsätt kan appliceras i ämnet idrott och hälsa där mätningar kan som kan ge samma

resultat vid snarlika förhållanden tyder på hög tillförlitlighet. Om det varierar i mätningarna faller tillförlitligheten och således validiteten. Därför är det viktigt att de instrument som används är tillförlitliga och noggranna.

2.4 Giltighet i bedömning och betygssättning

Hög giltighet innebär att man mätt det som man avser att mäta och inget annat. Ett prov eller test sägs ha hög giltighet om personen som utför testet förstår vad mätningen syftar till. Om externa faktorer tas med vid bedömning eller betygssättning av en elev blir mätningen inte relevant eller giltig (Skolverket, 2012). Begreppet giltighet som används i denna studie, sägs enligt Johansson (2015) vara nära ordet rättvisa.

Innehållsrelaterad validitet handlar om i vilken utsträckning som uppgifterna täcker undervisningsinnehållet eller undervisningsmålen. Den innehållsrelaterade validiteten kan referera antingen till kursplanemål eller andra typer av utbildningsmål, eller till den genomförda kursen, dvs. den undervisning som eleverna faktiskt har haft (Korp, 2011. s. 93).

Olika typer av mål som Korp (2011) beskriver kan vara mål som baseras på kursplanen. De mål som framställs av läraren ska kunna kopplas till kursplanen. Görs inte detta tappar undervisningen giltighet och elevernas lärande blir således lidande.

Om olika elever inte blir bedömda på rätt grunder tenderar bedömningen eller betygssättningen att inte bli rättvis. Det vill säga att vissa elever gynnas mer än andra när det kommer till bedömningen eller betygssättningen. Det som denna studie tittar på är huruvida eleverna upplever att de tester de genomfört är av hög eller låg giltighet. Ofta hör man elever som påpekar att icke-giltiga faktorer används som underlag till bedömning. Icke-giltiga faktorer som vägs in i bedömning är faktorer som exempelvis lärarens personliga åsikter och värderingar.

Grundläggande för en hög validitet är att de uppgifter elever får och att de bedömningar som görs överensstämmer med kunskapskraven. För att undvika att ovidkommande aspekter tas med i bedömningen bör man som lärare planera sin bedömning. (Skolverket 2012. s. 5).

Om läraren ser till att utforma exempelvis matriser kopplade till kunskapskrav och undervisningsinnehåll kopplade till rådande styrdokument så är risken för en låg giltighet i undervisningen liten. Om detta inte görs kan det likställas med att läraren går på magkänslan i bedömningssituationen. Det kan i sin tur bli problematiskt eftersom läraren då saknar dokumenterat underlag för en elevs bedömning och betyg. Ytterligare en risk med endast jobba med magkänslan är att läraren kan få svårt att kommunicera ut hur eleven ska utvecklas.

3 Metod

I detta kapitel redogörs för vilken metod som användes för forskningen samt hur respondenternas valdes ut. Dessutom diskuteras kvaliteten på studien i detta kapitel.

3.1 Forskningdesign

Det finns två lämpliga metoder för att genomföra en studie som denna. En forskningsdesign är den kvalitativa metoden. Den innebär att man utför någon form av intervju alternativt observation. Styrkan med en kvalitativ metod är att man lätt kan ställa följdfrågor (Kvale & Brinkmann, 2014). Trots fördelarna med en kvalitativ metod valdes en kvantitativ ansats. En kvantitativ metod innebär att man är ute efter en stor mängd data. Tanken med en kvantitativ webbenkät är att man ska kunna få så många svar som möjligt. En bredd av svar innebär också att man med hjälp av resultatet kan generalisera en större population (Stukat, 2005).

En webbaserad enkätundersökning har sin styrka i att det snabbt går att kommunicera ut den och få svar. Som bas till webbenkäten användes tjänsten Google Formulär. Fördelen med Google Formulär är att det är enkelt att konstruera och hantera formulär, man är endast i behov av en dator och ett Google-konto för att kunna arbeta med formuläret. Dessutom kan svaren efter avslutad enkät exporteras till Excel och därefter föras in i statistikprogrammet SPSS för vidare analys. En webbenkät valdes också med hänsyn till elevernas användande av teknik både i- och utanför skolan. Samtliga elever i studien har tillgång till någon form av IT-stöd i sin skolundervisning. Eleverna får då möjlighet att svara på enkäten när de själva finner tid. Eftersom enkäten är anonym och svaren inte ska kunna spåras så krävs ingen inloggning när respondenterna svarar. Det gör att man inte kan vara helt säker på att personen som svarar på enkäten inte är den som personen utgör sig för att vara, något som Bryman (2011) lyfter fram. Vill man istället vara säkrare på att respondenternas identitet stämmer bör en sådan enkät hanteras i ett klassrum under uppsikt för att undvika felaktigheter. Denna undersökning bedöms inte som särskilt riskfylld och det bör därför inte finnas anledning för respondenterna att vara oärliga. Med det som bakgrund kan man anta att svaren som inkommer är valida.

3.2 Urval

Det finns olika typer av urval. Bland annat finns det slumpmässigt urval som bygger på att respondenter slumpas fram. Det finns även en urvalsmetod som kallas för bekvämlighetsurval. Denna urvalsmetod bygger på att man väljer de som finns nära till hands eller är enkla att nå. Enligt Denscombe (2016) är det en bra urvalsstrategi om man har en begränsad tid eller om det gäller ett mindre forskningsprojekt. Deltagarna i studien valdes genom nära kontakter till författaren. Fyra gymnasieskolor tillhörande Göteborgsregionen valdes ut. Tre skolor var ordinarie och en var reserv, ifall fler deltagare behövdes. På varje skola valdes två klasser ut där det enda kravet var att klassen skulle vara årskurs ett och läsa Idrott och Hälsa 1. Enkäten distribuerades via epost till idrottsläraren på skolan som i sin tur delade enkäten på respektive skolplattform. Anledningen till att valet föll på årskurs ett på gymnasiet var att eleverna var nya i det skolsystemet och har därför mindre erfarenhet. I tabellen 3.2 framgår mer information kring respondenterna.

Enligt tabellen nedan består respondenterna till största del av kvinnor (61.1 %). Populationen domineras till största del av idrottare och strax över majoriteten är födda 2001.

Tabell 3.2. Respondenternas egenskaper. Antal och procent inom parentes

Kommentar	Antal
Män	29 (32.2 %)
Kvinnor	55 (61.1 %)
Icke-binär	3 (03.3 %)
Vill ej uppge	3 (03.3 %)
Idrottar	64 (71.1 %)
Idrottar inte	26 (28.9 %)
Född 2001	50 (55.6 %)
Född 2000–1998	39 (43.3 %)
Född 1997 eller tidigare	1 (01.1 %)

3.3 Enkät

Datan i studien samlades som tidigare nämnts in med hjälp av en enkät. Konstruktionen av frågorna har sin utgångspunkt i de centrala begrepp som beskrivs under teoriavsnittet (giltighet, noggrannhet och transparens). Enkäten består av fyra avsnitt som inleds med bakgrundsfrågor så som kön, ålder och huruvida man idrottar på fritiden. De sista tre avsnitten var representerade av de tre ovanstående begreppen.

Frågealternativen utformades på ett sådant sätt att man inte tvingades att ta ställning till det ena eller andra. Alternativ som ja eller nej uteslöts därför. Enligt Barmark och Djurfeldt (2015) bör svarsalternativen vara så uttömmande som möjligt, vilket innebär att alla ska kunna hitta ett passande alternativ. Därför användes alternativ som: ”*i mycket låg grad, i låg grad, vet ej/ingen åsikt, i hög grad och i mycket hög grad*”. Det är viktigt att undvika ord som kan påverka respondenten till att välja ett alternativ som denne ej valt om det funnits ett annat alternativ. Det är också viktigt att det finns ett mellanalternativ för de elever som inte anser sig ha en uppfattning alternativt förhåller sig neutralt till frågan. Det genomfördes en pilotstudie för att testa enkätens validitet och reliabilitet. Denna studie gjordes med fyra personer med enskild återkoppling om frågorna och svarsalternativen. Dessutom diskuterades frågor och alternativ med handledaren för studien och till slut bildades det som är den slutgiltiga enkäten som återfinns som bilaga 1.

Vetenskapsrådets (2002) riktlinjer för undersökningar användes för att säkerställa att goda forskningsetiska aspekter upprätthålles. Bakgrundsfrågorna i studien var inte särskilt utpekande. Under frågan om kön användes inte begreppet juridiskt kön utan en mer öppen fråga om vilken identitet man anser sig tillhöra. Alternativerna ska enligt Barmark och Djurfeldt (2015) vara så uttömmande som möjligt och därför valdes följande alternativ: ”*Man, Kvinna, Icke-binär, och Vill ej uppge*”. Även detta var något som diskuterades med deltagare av pilotstudien samt handledare och vi fastslog att det var rätt fråga att ställa. I resterande frågor benämns inte kön vilket gör att begrepp som ”Hen” inte behövdes användas eller diskuteras.

3.4 Studiens validitet och reliabilitet

En studies kvalitet bygger på validitet och reliabilitet (Bryman, 2011). Validitet kan sägas innebära att frågekonstruktören konstruerar frågor på ett sådant sätt att respondenten och

konstruktören tolkar frågan på samma sätt. Bryman, (2011) nämner att validitet innebär att man mäter det man syftar till att mäta. En pilotstudie gjordes för att säkerställa en hög validitet. Pilotstudien följdes upp av samtal och diskussioner för att kunna stärka en hög validitet. Ur de olika diskussionerna och efter korrigeringar framkom det som nu är det slutgiltiga frågeformuläret.

En kvantitativ studies reliabilitet bygger på hur noggranna mätningarna är. Kougioumtzis (2006) definierar reliabilitet som pålitlighet och trovärdighet. Innebörden i detta är att testet ska kunna återupprepas under snarlika förhållanden. För att säkerställa att frågeformulärets frågor var av hög reliabilitet genomfördes ett reliabilitetstest i SPSS. För att beskriva reliabiliteten används Cronbachs Alfa. Enligt Cohen, Manion och Morrison (2011) ser de olika värdena ut såhär:

Gränsvärde = .60
Bra = .70
Mycket bra = .80
Utmärkt = .90

I tabellen nedan finns reliabilitetstesterna beskrivna i tabellform sett till respektive frågekategori.

Tabell 3.1. Frågeformulärets reliabilitet.

<u>Frågeavsnitt:</u>	<u>Cronbachs Alfa</u>
Transparensavsnittet	.863
Noggrannhetsavsnittet	.768
Giltighetsavsnittet	.721
<i>Hela instrumentet</i>	<i>.842</i>

Det man tydligt kan utläsa är att samtliga frågekategorier har bra respektive mycket bra tillförlitlighet. Frågorna som berör hur eleverna upplever validitet är den som har lägst tillförlitlighet, trots det ligger den långt över gränsvärdet. Den totala reliabiliteten är .842 vilket enligt Cronbachs Alfa och Cohen et al., (2011), tyder på mycket hög reliabilitet.

3.5 Studiens tillvägagångssätt

Tillvägagångssättet för studien kan delas upp i tre olika faser. *Fas ett* innebär att enkäten skapas med hjälp av mjukvaran Google Formulär och sedan distribuerades en länk till enkäten ut till de utvalda skolorna.

Fas två innebar att enkäten hölls öppen i fem dagar. Enkäten presenterades för eleverna på en måndag och stängdes på fredagen. Det gick ut en påminnelse på onsdag förmiddag och ytterligare en påminnelse på fredag förmiddag. Syftet med påminnelserna var att få så många deltagare som möjligt att svara.

Fas tre innebar att studien stängdes och antal enskilda svar räknades. Antalet faktiska respondenter uppgick till 90. Fasen innebar dessutom att svaren hämtades till Excelformat för att senare importeras till SPSS.

3.6 Databearbetning

Den insamlade datan bearbetades genom SPSS. Innan exportering gjordes från Excel till SPSS kontrollerades datan och svaren mot svaren i webbenkäten. Det gjordes för att undvika fel vid inmatning till SPSS. Ett visst mått av omkodning fick göras i SPSS. Rådata som matades in i SPSS framställdes i textform istället för i siffror, som krävs för att kunna göra statistiska analyser. Bearbetningen av datan gjordes i två steg. Det första steget innebar en deskriptiv analys. Mer specifikt har det använts frekvenstabeller. Det andra steget kopplades till analys med hjälp av korstabuleringar och variansanalyser.

Korstabuleringar innebär bland annat att man försöker etablera samband mellan grupptillhörighet och olika variabler. Vad gäller grupptillhörighet har denna studie fokuserat mot kön. Det vill säga har skillnader mellan män och kvinnor i frågor av transparens, noggrannhet och giltighet studerats. För att signifikant testa för dessa skillnader har det använts variansanalyser. Med hjälp av variansanalys kan man undersöka om medelvärdet på olika variabler skiljer sig mellan manliga och kvinnliga respondenter. P-värdet för variansanalysen fastställdes till .05.

3.7 Etiskt förhållningssätt

Vetenskapsrådet (2002) har tagit fram en kodex för forskare. Denna kodex bygger på fyra forskningsetiska aspekter som nedan presenteras. Samtliga fyra principer fanns omskrivna på enkätens startsida för elever att läsa.

Informationskravet innebär att forskaren har en skyldighet att informera samtliga berörda parter om det aktuella syfte som finns med studien (Vetenskapsrådet, 2002). För att se till att informationskravet blivit mött har författaren med hjälp av mail försett deltagare och lärare med information. Som komplement har samma information funnits med på startsidan till enkäten.

Samtyckeskravet innebär att respondenten själv ska få bestämma huruvida man vill medverka i studien eller inte (Vetenskapsrådet, 2002). För att tillgodose detta har en beskrivning om elevens fria val att delta lyfts fram i introduktionen till enkäten.

Nyttjandekravet innebär att den insamlade datan från respondenterna enbart kommer användas i forskningssyfte och inte till något annat (Vetenskapsrådet, 2002). Kravet har synliggjorts i enkäten via en beskrivning om vad datan kommer användas till.

Konfidentialitetskravet handlar om att på ett säkert sätt hantera respondenters personuppgifter så ingen obehörig får tillgång till dem (Vetenskapsrådet, 2002). I denna studie har inte namn eller personnummer samlats in, då det saknar relevans för studien. Konfidentialitetskravet har synliggjorts genom att tydligt informera respondenterna om att svaren inte är spårbara och att de enbart kommer hanteras av författaren.

4 Resultat

Under resultatavsnittet kommer respondenternas sammanställda svar att redovisas inom ramarna för transparens, noggrannhet/tillförlitlighet och giltighet/relevans.

4.1 Transparens

Elevernas åsikter om transparens mättes med hjälp av fyra frågor (se bilaga 1, fråga 4, 5, 6 och 7). Frågorna om transparens kopplas till kursplanen och kunskapskraven. I frågorna frågas det efter hur väl informerade de är, hur medvetna de är om bedömning/betygssättning, om de förstår vad som bedöms/betygssätts och hur tydlig information de fått.

Tabell 4.1. Elevers förståelse om innehållet i kursplanen. (Antal svar och procent).

Värde	Kommentar	Information	Medvetenhet	Förståelse	Tydlighet
5	I mycket hög grad	4 (04.4 %)	2 (02.2 %)	2 (02.2 %)	3 (03.3 %)
4	I hög grad	32 (35.6 %)	42 (46.7%)	38 (42.2 %)	30 (33.3 %)
3	Ingen åsikt	25 (27.8 %)	18 (20.0%)	20 (22.2 %)	25 (27.8 %)
2	I låg grad	19 (21.1 %)	16 (17.8 %)	19 (21.1 %)	23 (25.9 %)
1	I mycket låg grad	10 (11.1 %)	10 (11.1 %)	11 (12.2 %)	9 (10.0 %)
Totalt deltagande		90 (100 %)	88 (97.8 %)	90 (100 %)	90 (100 %)
M (SD)		3,01 (1.09)	3,11 (1.09)	3,01 (1.10)	2,94 (1,06)

Note: M = medelvärde, (SD) = Standardavvikelse

Genom att titta på tabellen ovan kan vi se att alternativet ”i hög grad” utgör ungefär en tredjedel på informations- och tydlighetsfrågan, till skillnad från medvetenhet och förståelse där fler lite mindre än hälften svarat positivt. *I mycket hög grad* har en relativt jämn svarsfrekvens sett över alla fyra frågor. Samma gäller alternativet i mycket låg grad. Några extrema skillnader syns inte.

4.2 Noggrannhet

Till skillnad från föregående stycke mättes noggrannheten med hjälp av med fem frågor istället för fyra (se bilaga 1, fråga 8, 9, 10, 11 och 12). De fem frågorna kan kopplas till kunskapskraven som finns i Skolverket (2011) under Idrott och hälsa 1. Tabell 4.2 (nästa sida) visar hur respondenterna svarat på samtliga frågor om noggrannhet. Frågornas syfte är att ta reda på hur många prov och eller tester eleverna haft inom vissa områden.

Tabell 4.2. Hur många lektioner anser eleverna att de haft om: (Antal svar och procent).

Värde	Kommentar	Sociala/kulturella aspekter	Idrotts tekniker	Idrotts taktiker	Kroppslig förmåga	Regler
5	Väldigt många	4 (04.4 %)	8 (08.9 %)	7 (07.8 %)	7 (07.8 %)	7 (07.8 %)
4	Många	24 (26.7 %)	23 (25.6 %)	17 (18.9 %)	39 (43.3 %)	23 (25.6 %)
3	Varken eller	30 (33.3 %)	19 (21.1 %)	22 (24.4 %)	23 (25.6 %)	25 (27.7 %)
2	Få	21 (23.3 %)	28 (31.1 %)	33 (36.7 %)	18 (20.0 %)	23 (25.6 %)
1	Väldigt få	11 (12.2 %)	10 (11.1 %)	10 (11.1 %)	3 (03.3 %)	13 (13.3 %)
Totalt deltagande		90 (100 %)	89 (98.9 %)	89 (98.9 %)	90 (100 %)	90 (100 %)
M (SD)		3,04 (1,16)	3,04 (1,26)	2,98 (1,22)	3,38 (1,00)	3,00 (1,21)

Note: M = Medelvärde, SD = Standardavvikelse, regler = olika sporters regler (exempelvis orienteringstecken och fotbollsregler).

Den största fördelningen av elevernas svar ligger mellan alternativen många till få. Enligt respondenternas svar har man inte haft väldigt många av något alternativ. Inte heller tycks man ha haft väldigt lite, om man jämför med mellanalternativen. Gällande sociala och kulturella aspekter har nästan en tredjedel uppgett att de varken har för mycket eller för lite. Lite mer än en tredjedel har också svarat att de har få lektioner om idrotts taktiska utförande. Istället tycks man ha haft många lektioner som berör kroppslig förmåga. Fördelningen över hur många tester man haft om olika idrotts regler är väldigt jämn.

4.3 Giltighet

Sista frågeavsnittet mättes med hjälp av fem frågor (se bilaga 1, fråga 13, 14, 15, 16 och 17). De fyra första frågorna är av liknande karaktär som tidigare frågor. Sista frågan skiljer sig från övriga frågor då det är en graderande fråga. Nedan kommer samtliga frågor presenteras. Validitetsavsnittet bygger på frågor om vad eleverna tror bedöms/betygsätts. Varje fråga presenteras i enskilda tabeller. Ordningföljden är kronologisk och följer frågeformulärets ordning. Tabell 4.3.1 syns den totala svarsfrekvensen för avsnittet.

4.3.1 Elever och centrala begrepp

Första frågan om giltighet handlar om i vilken grad elever förstår begrepp som komplexa rörelser och kroppslig förmåga. För att se vad respondenterna svarat, se tabell 4.3.1, förståelse av centrala begrepp.

Tabell 4.3.1. Förståelse av centrala begrepp. (Antal svar och procent).

Värde	Kommentar	Svar
5	I mycket hög grad	5 (05.6 %)
4	I hög grad	30 (33.3 %)
3	Ingen åsikt	27 (30.0 %)
2	I låg grad	23 (25.6 %)
1	I mycket låg grad	5 (05.6 %)
Total svarsfrekvens		90 (100 %)

Enligt tabellen ovan kan vi se att 33,3 % av eleverna i hög grad förstår de olika centrala begreppen som presenteras i kursplanen för idrott och hälsa. Vi kan dessutom se att 30 % av de tillfrågade inte heller har någon åsikt om sin förståelse för begreppet. Återigen utgör ytterligheterna (värde ett och fem) en väldigt liten del.

4.3.2 Elever och förståelse

Nästa fråga handlar om elevernas förståelse om varför vissa praktiska och teoretiska moment genomförs. I tabellen nedan ser vi hur respondenterna svarat.

Tabell 4.3.2. Förståelse om varför moment genomförs. (Antal svar och procent).

Värde	Kommentar	Svar
5	I mycket hög grad	-
4	I hög grad	38 (42.2 %)
3	Ingen åsikt	34 (37.8 %)
2	I låg grad	10 (11.1 %)
1	I mycket låg grad	7 (07.8 %)
	Svar saknas	1 (01.1 %)
Total svarsfrekvens		89 (98.9 %)

Det tydligaste i tabellen ovan är avsaknaden av svar i kategorin ”I mycket hög grad”. Trots avsaknaden av svar där så har majoriteten av de tillfrågade svarat att de i hög grad har förståelse för varför vissa praktiska och teoretiska moment utförs. Återigen ett stort antal som inte har någon åsikt (37,8 %). 38 (42.2 %).

4.3.3 Elevers idrottsliga prestationer

Tredje frågan som berör giltighet bygger på att eleverna ska svara i vilken grad de anser att bedömning och betygsättning sker på basis av elevens idrottsliga prestationer. Tabell 4.3.3 visar hur respondenterna svarat.

Tabell 4.3.3. Elevers idrottsliga prestationer och bedömning/betygsättning. (Antal svar och procent).

Värde	Kommentar	Svar	Värde	Kommentar	Svar
5	I mycket hög grad	3 (03.3 %)	3	I hög grad	33 (36.7 %)
4	I hög grad	30 (33.3 %)	2	Ingen åsikt	35 (38.9 %)
3	Ingen åsikt	35 (38.9 %)	1	I låg grad	20 (22.2 %)
2	I låg grad	11 (12.2 %)			
1	I mycket låg grad	9 (10.0 %)			
	Svar saknas	2 (02.2 %)			
Totalt		88 (97.8 %)	Totalt		88 (97.8 %)

Enligt tabellen ovan kan vi se att största delen inte har någon åsikt gällande frågan. Däremot kan vi också se att 33,3 % anser att man i hög grad blir bedömd på basis av sina idrottsliga prestationer. I högra delen av tabell 4.3.3 har svaren kodats om och grupperats till nya värden. I låg grad innefattar nu det som ovan är värde ett och två. Ingen åsikt som tidigare var värde tre har nu värde två och i hög grad och i mycket hög grad har fått värde tre. Det vi kan se utifrån denna tabell är att 36.7 % fler anser att man i hög grad blir bedömd/betygssatt på basis av sina idrottsliga prestationer. Största gruppen är fortfarande de elever som inte har någon åsikt.

4.3.4 Elevers intressen och bedömning

Fjärde frågan användes för att mäta i vilken grad elever anser sig bli bedömda på basis av sina intressen. Respondenternas svar presenteras i tabellen nedan. Till höger i tabellen presenteras ytterligare en tabell, där ”i hög grad” och ”i mycket hög grad” kodats ihop till alternativet ”i hög grad”. Samma gäller med i ”låg grad” och ”i mycket låg grad”.

Tabell 4.3.4. Elevers intresse och bedömning/betygssättning. (Antal svar och procent).

Värde	Kommentar	Svar	Värde	Kommentar	Svar
5	I mycket hög grad	1 (01.1 %)	3	I hög grad	14 (15.6 %)
4	I hög grad	13 (14.4 %)	2	Ingen åsikt	39 (43.3 %)
3	Ingen åsikt	39 (43.3 %)	1	I låg grad	36 (40.0 %)
2	I låg grad	22 (24.4 %)			
1	I mycket låg grad	14 (15.6 %)			
	Svar saknas	1 (01.1 %)			
Totalt		89 (98.9 %)	Totalt		89 (98.9 %)

I tabellen ovan anser elever att man i låg grad blir bedömd baserat på sina intressen, vilket ligger i linje med hur Skolverket (2011) menar bedömning och betygssättning ska gå till. Återigen dominerar tabellen av de elever som inte har någon åsikt.

4.3.5 Elever och viktiga aspekter i bedömning/betygssättning

Sista frågan i avsnittet om giltighet var en graderande fråga. Frågan handlar om hur viktiga vissa alternativ är för bedömning och betygssättning. Tabell 4.3.5 visar svarsfrekvensen på varje alternativ.

I tabellen (4.3.5) på sida 14 ser vi hur eleverna värderar olika aspekter av vad som är viktigt i bedömning. Det enda Skolverket (2011) skriver om är alternativet ”Visa upp rätt kvaliteter för momentet”. Respondenterna ser inte det som särskilt viktigt men inte heller särskilt oviktigt. Att man idrottar utanför skolan tycks inte heller vara viktigt för bedömning och betygssättning. Trots detta finns det ändå elever som anser att det spelar roll ifall man idrottar utanför skolan. De alternativ som respondenterna kunnat välja är faktorer som lyfts i tidigare forskning (Londos, 2010).

Tabell 4.3.5. Vad eleverna anser är viktigast i bedömning och betygssättning. (Antal svar och procent).

Kommentar	Minst viktigt	2	Varken eller	4	Mest viktigt
Aktivt deltagande/Närvaro	9 (10.0 %)	7 (07.8 %)	14 (15.6 %)	31 (34.4 %)	26 (28.9 %)
Att eleven försöker	3 (03.3 %)	14 (15.6 %)	13 (14.4 %)	27 (30.0%)	31 (34.4 %)
Visa upp rätt kvaliteter för momentet	4 (04.4 %)	11 (12.2 %)	45 (50 %)	13 (14.4 %)	16 (17.8 %)
Kommer i tid eller att man är ombytt	9 (10.0 %)	43 (47.8 %)	14 (15.6 %)	15 (16.7 %)	6 (06.7 %)
Att man är idrottare utanför skolan	63 (70.0 %)	13 (14.4 %)	1 (01.1 %)	1 (01.1 %)	8 (08.9 %)
Svar saknas	2 (02.2 %)	2 (02.2 %)	3 (03.3 %)	3 (03.3 %)	3 (30.3 %)
Totalt deltagande	88 (97.8 %)	88 (97.8 %)	87 (96.7 %)	87 (96.7 %)	87 (96.7 %)

Note 1: Skala 1–5 där 1 är lägst och 5 är högst.

Note 2: Fetmarkerade siffror markerar högsta värdet.

4.4 Analys

Här presenteras korstabeller av manliga och kvinnliga respondenters svar. Dessutom utfördes signifikanstester för att undersöka om eventuella skillnader är statistiskt säkerställda. I denna analysdel presenteras signifikansnivåer för respektive frågegrupp i koppling till bakgrundsfrågorna. För att något ska vara statistiskt säkerställt krävs det att signifikansnivån inte överstiger 5% (0.05).

4.4.1 Transparens

Nedan presenteras en korstabell med manliga och kvinnliga elevers svar.

Tabell 4.1.1. Transparens och genus. Antal svar och procent för kvinnliga och manliga.

Värde	Kommentar	Information		Medvetenhet		Förståelse		Tydlighet	
		M	K	M	K	M	K	M	K
5	I mycket hög grad	-	4 (7.3 %)	1 (3.9 %)	1 (3.4 %)	1 (3.4 %)	-	-	2 (3.6 %)
4	I hög grad	9 (31 %)	22 (40 %)	31 (51.8 %)	11 (37.9 %)	11 (37.9 %)	27 (49.1 %)	8 (27.6 %)	22 (40 %)
3	Ingen åsikt	12 (41.1 %)	12 (21.8 %)	10 (34.5 %)	6 (11.3 %)	9 (31 %)	10 (18.2 %)	12 (41.4 %)	12 (21.8 %)
2	I låg grad	7 (24.1 %)	11 (20 %)	5 (17.2 %)	11 (20.8 %)	11 (20 %)	11 (20 %)	8 (27.6 %)	14 (25.5 %)
1	I mycket låg grad	1 (3.4 %)	6 (10.9 %)	3 (10.3 %)	4 (7.5 %)	1 (3.4 %)	7 (12.7 %)	1 (3.4 %)	5 (9.1 %)
Totalt		29 (100 %)	55 (100 %)	29 (100 %)	53 (100 %)	29 (100 %)	55 (100 %)	29 (100 %)	55 (100 %)

Note: M= Män, K= Kvinnor.

Korstabellen ovan visar hur respektive kön svarat. Här har kategorin icke-binär och vill ej uppge bortsetts ifrån då dessa utgör en för liten procentuell andel för att kunna generaliseras på ett korrekt sätt. Det vi kan se är att det finns skillnader mellan könen men enligt variansanalysen är dessa inte statistiskt säkerställda eftersom P-värdet överstiger .005. Detta eftersom $M_{Man} = 3.02 (.67)$ och $M_{KV} = 3.08 (.95)$.¹ Det är inte statistiskt säkerställt eftersom $F(1.82) = 0.09$, $p = .76$.

4.4.2 Noggrannhet

Nedan följer en korstabell om hur manliga och kvinnliga respondenter svarat.

Tabell 4.2.3. Noggrannhet och genus. Antal svar och procent för kvinnliga och manliga. (Antal svar och procent).

Värde	Kommentar	Sociala/kulturella aspekter		Tekniker		Taktiker		Kroppslig förmåga		Regler	
		M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
5	Väldigt många	-	3 (05.5 %)	-	6 (11.1 %)	-	5 (90.3 %)	1 (3.6 %)	5 (09.1 %)	1 (03.4 %)	5 (09.1 %)
4	Många	7 (24.1 %)	16 (29.1 %)	10 (34.5 %)	13 (24.1 %)	4 (13.8 %)	13 (24.1 %)	11 (37.9 %)	27 (49.1 %)	5 (17.2 %)	13 (23.6 %)
3	Varken eller	10 (34.5 %)	17 (30.9 %)	5 (17.2 %)	13 (24.1 %)	9 (31 %)	12 (22.2 %)	9 (31 %)	12 (21.8 %)	11 (37.9 %)	13 (23.6 %)
2	Få	8 (27.6 %)	13 (23.6 %)	10 (34.5 %)	16 (29.6 %)	11 (37.9 %)	20 (37.0 %)	7 (24.1 %)	10 (18.2 %)	9 (31.0 %)	13 (23.6 %)
1	Väldigt Få	4 (13.7 %)	6 (10.9 %)	5 (13.8 %)	6 (11.2 %)	5 (17.2 %)	4 (07.4 %)	1 (03.4 %)	1 (01.8 %)	3 (10.3 %)	7 (12.7 %)
Totalt		29 (100 %)	55 (100 %)	29 (100 %)	54 (100 %)	29 (100 %)	54 (100 %)	29 (100 %)	55 (100 %)	29 (100 %)	55 (100 %)

Note: M= Män, K= kvinnor.

Återigen ser vi att skillnader finns mellan manliga och kvinnliga elever. $M_{Man} = 3.08 (.88)$ och $M_{KV} = 3.06 (.75)$. Här går det inte heller att säga att skillnaden mellan grupperna är statistiskt säkerställd eftersom signifikansnivån överstiger .005 eftersom $F(1.82) = 0.009$, $p = .92$. Detta gör att man inte kan säga att svaren inte är slumpmässiga. P-värdet anger signifikansnivån.

4.4.3 Giltighet

Tabellen nedan (se sida 15) visar, som tidigare korstabuleringar, att skillnader finns mellan könen, $M_{Man} = 2.96 (.72)$ och $M_{KV} = 3.04 (.68)$. Inte heller här kan slutsatsen dras att skillnaden mellan grupperna är statistiskt säkerställd eftersom $F(1.82) = .22$, $p = .64$. Däremot är det tydligt att en viss skillnad finns. Genom att jämföra de tre olika variansanalyserna ser man att giltighetsfrågorna är de frågor som erhållit lägst P-värde.

¹ M = Medelvärde. Standardavvikelse inom parentes.
KV = Kvinna

Tabell 4.4.3. Giltighet och genus. Antal svar och procent för kvinnliga och manliga. (Antal svar och procent).

Värde	Kommentar	Centrala begrepp		Praktiska och teoretiska moment		Idrottsliga intressen bedömning		Andra intressen bedömning	
		M	K	M	K	M	K	M	K
1	I mycket hög grad	1 (03.4 %)	4 (07.3 %)	-	-	3 (10.7 %)	-	1 (03.6 %)	-
2	I hög grad	9 (31.0 %)	19 (34.5 %)	10 (35.4 %)	26 (47.3 %)	5 (17.9 %)	24 (44.4 %)	3 (10.7 %)	10 (18.2 %)
3	Ingen åsikt	11 (37.8 %)	15 (27.3 %)	13 (46.4 %)	20 (36.4 %)	17 (60.7 %)	18 (33.3 %)	16 (57.1 %)	23 (41.8 %)
4	I låg grad	8 (27.8 %)	15 (27.3 %)	4 (14.3 %)	6 (10.9 %)	-	9 (16.7 %)	4 (14.3 %)	15 (27.3 %)
5	I mycket låg grad	- (03.6 %)	2 (03.6 %)	1 (03.6 %)	3 (05.5 %)	3 (10.7 %)	3 (05.6 %)	4 (14.3 %)	7 (12.7 %)
Total		29 (100 %)	55 (100 %)	28 (100 %)	55 (100 %)	28 (100 %)	54 (100 %)	28 (100 %)	55 (100 %)

Note: M = Män, K = Kvinnor.

5 Diskussion

I diskussionsavsnittet förs reflektioner och diskussioner kring den valda metoden samt det framkomna resultatet. Avsnittet avslutas med slutsatser och implikationer.

5.1 Metoddiskussion

I skrivande stund sitter det väldigt många studenter och skriver på sina uppsatser. Det innebär således att det är hårt tryck på skolorna för att få tag i respondenter, oavsett forskningsdesign. Att dessutom få elever att frivilligt ställa upp och svara kan vara en utmaning. Risken är att man inte får några respondenter alls eller inte får in tillräckligt många svar. För att säkra studiens genomförbarhet borde skolorna kontaktats i ett tidigare skede. Visserligen inkom ett bra antal svar och skolorna var väldigt tillmötesgående, men för att underlätta för andra och även för mig hade en tidigare kontakt varit att föredra.

I bakgrundsfrågorna frågas det efter om eleverna idrottar utanför skolan eller inte. Resultatet av det framkommer inte i studien eftersom det huvudsakliga syftet inte var att undersöka de tre dimensionerna i förhållande till huruvida de idrottar eller inte. Tanken med att integrera en fråga av den karaktären i formuläret var att den kunde användas till att undersöka skillnader mellan dessa grupper. Tiden räckte inte till för att hinna analysera och bearbeta den typen av data. Dessutom kan det ge en indikation av hur många i urvalet som idrottar och om det är representativt för en större population. Här var det 71.1 % som idrottade utanför skolan. Studien domineras alltså av idrottande skolelever. Denna siffra är högre än den som framträder hos SCB (2016). Detta innebär att barn som tränar är något överrepresenterat i min studie.

En webbaserad enkät bygger på att respondenterna har tillgång till någon form av tekniskt hjälpmedel i skolan. Som skolan i Sverige ser ut nu har de flesta skolor någon form av hjälpmedel som ställs till elevernas förfogande under gymnasietiden vilket gjorde att en webbaserad enkät fungerade utmärkt. Styrkan är även att en webbaserad enkät snabbt kan nå ut till många respondenter, vilket varit till min fördel då tiden var begränsad. En naturlig nackdel med detta är att eleverna inte har möjlighet att fråga om eventuella oklarheter uppstått, vilket kan leda till att eleven svarar ”fel” (Bryman, 2011). Man får i all mening tro att elevernas svar är ärliga och att de inte påverkats av någon annans svar. Det kan däremot inte säkerställas eftersom författaren inte funnits på plats. Möjligtvis hade denna risk minskat om författaren medverkat när eleverna fyllde i enkäten då detta främst skedde i samband med lektioner. Svartalternativen i studien är utformade på ett sådant sätt att de ska vara uttömmande (Kvale & Brinkmann, 2014). Att ha liknande eller samma svartalternativ till olika frågor gör att respondenterna inte behöver tolka nya alternativ hela tiden, vilket kan skapa ett bättre flyt i enkäten. Vissa respondenter hade helt hoppat över att svara på vissa frågor, vilket ledde till en del bortfall. För att eliminera bortfallen helt hade man kunnat göra frågorna obligatoriska, vilket innebär att man måste svara på alla frågor innan man kan skicka in. Det hade däremot stridit mot Vetenskapsrådets (2002) kodex som lyfter fram att deltagandet är frivilligt. För att komma runt det hade man kunnat addera ett alternativ i stil med: ”vill inte svara”. Genom att göra på ett sådant sätt hade arbetet i SPSS blivit enklare. De elever som kryssat i ”ingen åsikt” får man anta inte hade någon åsikt. Trots det kan det finnas de elever som kryssat i det alternativet för att snabbt bli klar. Återigen något man inte kan styra med en kvantitativ studie.

Pilotstudien som genomfördes bidrog till diskussioner och senare omformuleringar av frågor och beskrivningar för att göra enkäten greppbar för eleverna. Att eleverna förstår och tolkar frågorna på samma sätt som frågekonstruktören tolkar frågorna tyder på god validitet.

Möjligtvis hade pilotstudien kunnat göras med fler personer för att få in fler åsikter och eventuellt göra enkäten ännu mer valid. Enkäten var till en början uppdelad i fyra olika avsnitt: Bakgrundsfrågor, transparensfrågor, noggrannhetsfrågor och giltighetsfrågor. Dessa avsnitt togs bort och allt flöt istället samman till en 17 frågor lång enkät. Om studien hade genomförts igen hade enkäten bestått av fyra olika avsnitt då det tror att det blir enklare för respondenten att förstå bättre vad frågorna handlar om. Sista frågan i formuläret var en rangordningsfråga där eleverna ombads rangordna hur viktiga vissa alternativ var för bedömning/betygsättning. En respondent uppgav att det inte gick att ändra alternativ när man tryckt fel. Felet kan i detta fall bero på fel med mjukvaran (Google Formulär), handhavandefel eller webbläsaren/datorn testet gjordes genom.

Införandet av datan till SPSS fungerade relativt bra. Eftersom alternativen är i textform visades svaren i SPSS som text. En omkodning var nödvändig för att omvända textformen till siffror för att senare kunna göra olika mätningar. I efterhand hade det underlättat om frågeformulärets frågor var obligatoriska eftersom det då inte funnits några ”missing values” i SPSS. Den största utmaningen i SPSS var att genomföra en variansanalys och lyckas tolka tabellerna på ett korrekt sätt. En enklare väg till att genomföra en sådan typ av analys hade varit att genomföra korstabell för att senare kunna diskutera vilka skillnader som finns mellan grupperna.

Tabellerna som återfinns i resultatet är manuellt gjorda utifrån de svar som framkom i SPSS. För att underlätta arbetet borde mer tid ägnats åt att titta på hur man enligt APA skulle rapportera tabeller. Istället fick flertalet tabeller arbetas om.

5.2 Resultatdiskussion

Syftet med denna studie var att studera elevers uppfattningar om bedömning och betygsättning i idrott och hälsa 1. Studiens tre frågeställningar kopplades till transparens, noggrannhet och giltighet.

5.2.1 Transparens

Min första frågeställning fokuserades mot transparens. Resultatet visar att elever i hög grad (se tabell 4.1) känner att de har fått information om kursplanen i samband med kursstart och att den information de har fått varit tydlig. Väldigt få anser att de i mycket hög grad har blivit informerade om ovanstående. Detta strider till viss del med Seger (2016) som hävdar att lärare har problem att verbalisera vad som är viktigt i kursen. 42 elever, motsvarar 46.7 %, anser sig i hög grad vara medvetna om vad som är viktigt inom idrott och hälsa 1, även det talar emot Seger (2016) om verbaliseringsproblemet hos lärare. Man når alltså väldigt många i nuläget, men det viktiga är att kunna fånga upp de elever som svarat i låg grad respektive i mycket låg grad. Det är cirka en tredjedel som svarat något av dessa alternativ. De ungefärliga 33 % måste också fångas upp. Studiens resultat visar att lärare bör bli bättre att verbalisera kunskapskraven och kursplanen (Seger, 2016). Tolgfors (2016) menar att för att uppnå olika mål krävs det ”att tydliggöra målen och få eleverna att dela skolans intentioner och skolans kriterier för framgång” (s. 105). Det verkar som att lärare till viss del lyckas med detta, även om fler elever behöver nås. Att ett fåtal valt alternativet ”i mycket hög grad” på någon fråga oroar mig inte särskilt. Det finns trots allt ett dilemma i hur mycket tid man som lärare bör lägga på att synliggöra kursplanen och kunskapskraven. Trots att det är viktigt bör man kunna ställa krav på eleverna att själva sätta sig in i vad som är viktigt. De elever som inte har någon åsikt går att tolka på olika sätt. Kan det vara så att dessa elever inte bryr sig tillräckligt mycket om ämnet för att sätta sig in i vad som krävs? De elever som inte har någon åsikt behöver också fångas

upp och göras mer delaktiga i undervisningen och vad den syftar till. Det kan leda till att eleverna får ut mer av varje undervisningstillfälle.

5.2.2 Noggrannhet

Andra frågeställningen var ”Hur beskriver elever aspekter av noggrannhet?” Här ser man att det inte ser ut som först förväntat. Här ska det tilläggas att eftersom dessa elever fortfarande läser kursen idrott och hälsa 1 kanske de inte vid tiden för datainsamlingen haft alla moment som det frågas efter. För resultat, se tabell 4.2. Under 10 % på varje fråga har svarat att de har väldigt många lektioner om det som anges. Det kan tyda på att lärare inte värderar något innehåll i frågan viktigare än något annat. Ungefär en tredjedel eller strax under anser att de haft varken för mycket eller för lite. Det innebär att läraren varken sett momentet som mindre eller mer viktigt än något annat. Eleverna anser att de har många lektioner som hanterar den kroppsliga förmågan. Det kan bero på att kroppslig förmåga går att applicera i samband med annat innehåll, även om det inte är centralt för just det momentet. Just kroppslig förmåga tycks respondenterna haft många tester och prov om. Det är endast 3.3 % som anser sig haft väldigt få mätningar gällande detta. Återigen behöver detta nödvändigtvis inte betyda att kroppslig förmåga alltid varit huvudfokus, samma innehåll kan möta flera mål inom kunskapskraven (Kroon, 2016). Det kan förklara varför så många anser att den kroppsliga förmågan är viktig för bedömning och betygssättning. ”Eleven kan med säkerhet och med goda rörelsekvaliteter genomföra en bredd av aktiviteter som utvecklar den kroppsliga förmågan.” (Skolverket, 2011, s. 88). Citatets innebörd kan vara en bidragande faktor till att kroppslig förmåga dominerar. En bredd av aktiviteter kan tolkas som att man ska erbjuda det klassiska smörgåsbordet av aktiviteter som innebär att man i princip ska hinna med så många olika aktiviteter som möjligt. Londos (2010) menar att undervisningsinnehållet till viss del styrs av lärarens bakgrund och till viss del vad eleverna gillar. Det innebär att bollsporter och lagsporter ofta tar stor plats i undervisningen, vilket kan vara en förklaring till varför olika idrotters tekniker och den kroppsliga förmågan haft höga procent i tabell 4.2.

Att tester inom olika idrotters regler är så pass hög är trots allt lite oroväckande. I Skolverket (2011) under idrott och hälsa 1 framkommer det inte överhuvudtaget att tester om olika idrotters regler ska förekomma. Läser man däremot kursplanen för idrott och hälsa 1 – specialisering, så återfinns regler inom vald idrott. Här bör lärare tänka om och återgå till styrdokumentet för att se vad som faktiskt ska ingå i kursen så elevernas bedömning och betyg inte grundar sig på något som ligger utanför kursplanen. Innehåll vars huvudsakliga syfte är att roa och aktivera eleven bör tänkas om. Det är inte fel att ha roligt samtidigt som man lär sig, men vi får inte frångå skolans uppdrag som kunskapsförmedlare som vi riskerar göra (Londos, 2010). För att kunna höja statusen och legitimera idrottsläraryrket krävs precis som Kroon (2016) lyfter fram ett yrkesspråk samt även att man följer styrdokumentet och håller sig på en korrekt nivå där rätt innehåll behandlas.

Idrotters olika taktiker har flest svar alternativet ”få” (31.1 %). Man kan nå elevers taktiska färdigheter genom att titta på hur elever förhåller sig till olika lekar och spel. En metod är att använda sig av *Teaching Games For Understanding (TGfU)*. Enligt Forrest, Webb och Pearson (2006) är detta en pedagogisk modell som används för att utveckla elevers allsidiga förståelse av någon form av spel. Denna modell kan utveckla både tekniska och taktiska färdigheter. Dessutom ges utrymme till kamratbedömning och egna reflektioner från elever vilket gagnar deras lärande.

5.2.3 Giltighet

Sista frågeställningen som lyftes fram handlade om hur elever uppfattar giltighet. Det vill säga hur de förstår olika begrepp som lyfts fram i undervisningen. Till centrala begrepp räknas ord som komplexa rörelser och kroppslig förmåga (se tabell 4.3.1). En tredjedel svarar att de i hög grad förstår dessa ord. Man kan återigen diskutera hur respondenterna som valt ”ingen åsikt” resonerat. Är det så att dessa elever inte har en åsikt eller bryr de sig inte? Det är fråga som inte kommer gå att besvara. *BFL*, bedömning för lärande anses vara viktigt för att nå ut till eleverna. Redelius och Hay (2012) menar att den formativa bedömningen genomförs genom att läraren ger feedback utifrån de kriterier som ligger till grund för en uppgift. Detta blir svårt att göra om inte läraren vet vad kriterierna innebär. Problemet behöver inte bara ligga i att läraren inte förstår kriterierna, utan snarare att svårigheterna sägs i, Leirhaug och Annerstedts (2016) studie, vara att förmedla dessa till eleverna. Avsaknaden av stöd från Skolverket är stor, trots det bedömningsstöd som utkommit.

Ingen elev tycks heller i mycket hög grad veta varför vissa moment genomförs (se tabell 4.3.2). Däremot går det att se mönster i svaren. Respondenterna tenderar till att svara mer positivt än negativt vilket tyder på att läraren till en viss nivå lyckats få eleverna att förstå varför vissa moment genomförs. Redelius och Hay (2012) har genomfört en studie på hur svenska elever uppfattar bedömning i idrott och hälsa, men i årskurs 9. Resultatet visar att eleverna tror att man ska kämpa, samarbeta och göra sitt bästa för att få ett bra betyg (Redelius & Hay, 2012). Resultatet i denna studie pekar lite åt andra hållet. Dagens elever i årskurs ett på gymnasiet tycks ha mer koll på vad som är viktigt för att uppnå ett bra betyg. Det är lite oroande att en tredjedel av respondenterna uppger att de idrottsliga prestationerna är viktiga för bedömning. Hur snabbt man springer en viss sträcka eller hur många mål man gör på en bollekktion är något som inte ska bedömas och finns därför inte med i kursplanen för idrott och hälsa 1. Vidare kan man diskutera om bedömningarna faktiskt grundas på detta eller om det är vad eleverna tror bedöms och betygssätts. Om mätningar som mäter prestationer äger rum tappar man validitet i ämnet och i sin bedömning och betygssättning.

Min tidigare hypotes har varit att eleverna ser idrottandet utanför skolan som särskilt viktigt för att uppnå en bra bedömning eller ett bra betyg. Den hypotesen kan nu förkastas genom att titta på tabell 4.3.5. Där ser man att idrott utanför skolan ses som minst viktigt för ett bra betyg eller bedömning. Det visar att lärare är bra på att följa de riktlinjer för bedömning och betygssättning som står reglerat i kursplanen. Det som däremot bör reflekteras över är varför 50 % anser att det varken eller mer eller mindre viktigt att visa upp rätt kvaliteter för momentet. Att visa upp en god kroppslig förmåga och *med säkerhet* kunna genomföra komplexa rörelser kan vara att visa upp rätt kvaliteter för ett specifikt moment. I jämförelse med Redelius och Hays (2012) undersökning kan vi också här se att aktivt deltagande värderas högt. Det finns en brist i hur vi som lärare framhåller vad som ligger till grund för bedömning. Att lärare inte lyckats förklara centrala begrepp tyder på bristande kompetens och att lärare är i behov av mer utbildning (Annerstedt & Larsson, 2010).

Att man som elev är ombytt och kommer i tid är näst minst viktigt enligt elever. Min uppfattning är ungefär likadan. En bedömning eller ett betyg ska inte baseras på andra faktorer än de som Skolverket (2011) har upprättat. Att man är ombytt innebär däremot att man ger sig själv möjligheten att delta och därför visa upp rätt kvaliteter för respektive moment. Trots att det inte ligger till grund för bedömning och betyg så är det en viktig punkt för att kunna erhålla ett betyg. För att kunna se hur detta presenteras bör man göra en kvalitativ studie med lärare i fokus. Däremot blir det extra viktigt att lärare presenterar vikten att vara ombytt och delta på ett korrekt sätt.

Endast vid ett fåtal tillfällen har män svarat högre än kvinnor. Kvinnorna tenderar att svara mer ”i hög grad” än männen. Det kan tyda på att de kvinnliga respondenterna är mer medvetna om kursplanen och kunskapskraven än vad manliga respondenter är. Återigen kan frågan ställas om kvinnorna är mer intresserade i att få ett så bra betyg de kan i jämförelse med männen. Vi som lärare ska lyckas synliggöra och verbalisera kursplanen för eleverna samtidigt som vi ska lyckas motivera eleverna till att försöka nå så långt de vill och kan. Dessutom ska lärare tolka kursplanen och skapa ett undervisningsinnehåll och kriterier som motsvarar det som står skrivet i styrdokumentet. Att vara lärare inom idrott och hälsa är inte särskilt lätt, snarare väldigt komplext.

6 Slutsatser och implikationer

Det har framkommit att elever generellt sett i hög grad har koll på vad som ska göras och vad som ligger till grund för bedömning och betygssättning inom idrott och hälsa 1. Däremot finns det elever som faktiskt inte förstår, trots att läraren försökt förklara. De som tenderar att svara högst genom hela studien har varit kvinnor, vilket innebär att det är kvinnorna som har bäst koll på vad som gäller när det kommer till bedömning och betygssättning. Det som också framkommit i studien är att elever inte har helt koll på vad som är viktigast för bedömning och betygssättning. I enlighet med Seger (2016) kan vi därför säga att lärare har svårt att verbalisera vad som är viktigt. Lärare i idrott och hälsa bör därför bli bättre att synliggöra för elever vad som är viktigt samt konstruera giltiga och tillförlitliga mätningar för att kunna göra en så rättvis bedömning som möjligt. För att få eleverna att bli mer medvetna och för att uppnå en giltig och noggrann bedömning och betygssättning krävs det mer utbildning och mer stöd från Skolverket.

Förhoppningen är att resultatet bidrar till vidare forskning om hur lärare tydligare och bättre ska kunna synliggöra kursplanen och kunskapskraven för sina elever. Idrottsläraryrket behöver legitimeras och få en statushöjning. Lärare i idrott och hälsa är värda all respekt de kan få.

7 Referenslista

- Annerstedt, C. (2007) *Att (lära sig) vara lärare i idrott och hälsa*. Göteborg: Multicare AB.
- Annerstedt, C., & Larsson S. (2010). I have my own picture what the demands are. Grading in Swedish PEH - problems of validity comparability and fairness. *European Physical Education Review*, (16)2. s 97–115.
- Barmark, G., & Djurfeldt M. (2015). *Statistisk verktygslåda - att förstå och förändra världen med siffror*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Bengtzbøe, E. (2018, februari). Regeringen blundar för kunskapskris. *Aftonbladet*. Tillgänglig: <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/1kVooM/regeringen-blundar-for-skolans-kunskapskris>
- Bryman, A. (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber AB.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2011). *Research methods in education (7th ed.)*. London; New York: Routledge.
- Denscombe, M. (2016) *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Forrest, G. J., Pearson, P. J. & Webb, P. I. (2006). Teaching Games for Understanding (TGfU); a model for pre service teachers. *Fusion Down-under: 1st ICHPER.SD Oceania Congress* (pp. 1-10). PENZ Website: PENZ.
- Jelmini, M. (2014, juni). *Förvirring runt de nya betygen*. Svenska Dagbladet. Tillgänglig: <https://www.svd.se/forvirring-runt-de-nya-betygen>
- Johansson, A. (2001). *Är det alltid rätt person som vinner? Bedömningarnas reliabilitet och validitet inom bedömningssporterna acroski och rytmisk gymnastik*. (Licentiatavhandlingar vid Pedagogiska institutionen: Umeå universitet). Tillgänglig: http://www.nmd.umu.se/digitalAssets/41/41159_johansson_annika_lic.pdf
- Johansson, S. (2015). Validitet och lärares bedömningar. *Pedagogisk Forskning i Sverige*, 20(1). 33–53.
- Klapp, A. (2015). *Bedömning, betyg och lärande*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Kougioumtzis, K. (2006) *Lärarkulturer och professionskoder En komparativ studie av idrottslärare i Sverige och Grekland*. (Doktorsavhandling, Gothenburg Studies in Educational Sciences, 293). Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis. Tillgänglig: <https://gup.ub.gu.se/publication/35096>
- Korp, H. (2011). *Kunskapsbedömning Vad, hur och varför?* Stockholm: Fritzes.
- Kroon, J. (2016). "Vad är kroppslig förmåga"? Om behovet av ett yrkesspråk i idrott och hälsa. I H. Larsson, S. Lundvall, J. Meckbach, T. Peterson & M. Quennerstedt (Red.),

- Hur är det i praktiken. Lärare utforskar ämnet idrott och hälsa.* Taberg: Taberg Media Group.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun* (3:2 uppl). Lund: Studentlitteratur AB.
- Leirhaug, P., & Annerstedt, C. (2016). Assessing with new eyes? Assessment for learning in Norwegian physical education. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 21(6), 616-631.
- Londos, M. (2010) Spelet på fältet: relationen mellan ämnet idrott och hälsa i gymnasieskolan och idrott på fritid (Doktorsavhandling, *Malmö Studies in Educational Sciences*, 55). Malmö: Holmbergs. Tillgänglig: <http://muep.mau.se/handle/2043/10517>
- Redelius, K. & Hay, P. J. (2012) Student views on criterion-referenced assessment and grading in Swedish physical education. *Physical Education & Sport Pedagogy*, 17(2), 211–225.
- Rinne, I. (2013) Att bedöma och bemöta - Förståelsen av betyg så som den visar sig i ett betygssamtal på gymnasiet. *Nordic Studies in Education*. 33(3), 171–186.
- Seger, I. (2016). Betygsättning – ett (o)möjligt uppdrag? I H. Larsson, S. Lundvall, J. Meckbach, T. Peterson & M. Quennerstedt (Red.), *Hur är det i praktiken. Lärare utforskar ämnet idrott och hälsa.* Taberg: Taberg Media Group.
- Skolverket (2011). *Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011*. Tillgänglig: <https://www.skolverket.se/publikationer?id=2705>
- Skolverket (2012). *Årskurs 7–9, Bedömningsstöd i idrott och hälsa*. Tillgänglig: <https://bp.skolverket.se/delegate/download/test/informationmaterial?testGuid=9AE509FEAF564EBFB67C1269D2F1F2FA>
- Skolverket (2014). *Formativ bedömning*. Hämtad 2018-04-25 från <https://www.skolverket.se/bedomning/bedomning/formativ-bedomning-1.223359>
- Statistiska Centralbyrån (2016). *Så lever unga i Sverige - Fakta om ungas liv*. Hämtad 2018-05-30, från <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/ung-i-sverige/#2a9eebfe-9ccb-4239-b91f-b0974ef9a93b>
- Stukåt, S. (2005). Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap. Lund: Studentlitteratur AB.
- Tolgfors, B. (2016). Bedömning för lärande (BFL) i ämnet idrott och hälsa. I H. Larsson, S. Lundvall, J. Meckbach, T. Peterson & M. Quennerstedt (Red.), *Hur är det i praktiken. Lärare utforskar ämnet idrott och hälsa.* Taberg: Taberg Media Group.
- Torrance, H. (2007). Assessment as learning? How the use of explicit learning objectives, assessment criteria and feedback in post-secondary education and training can come to dominate learning. *Assessment in Education*, 14(3) 281–294.

Transparens. (2015). I Svenska Akademiens Ordlista. Hämtad 2018-04-25 från <https://svenska.se/tre/?sok=transparens&pz=1>

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Hämtad 2018-04-26 från <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

Bilaga 1. Frågeformulär

1. Könstillhörighet

- Man
- Kvinna
- Icke-binär
- Vill inte uppge

2. Födelseår

- 2001
- 2000
- 1999
- 1998
- Annat

3. Idrottar du på fritiden

- Ja
- Nej

4. I vilken grad anser du att du fått information om kursplanen för idrott och hälsa 1 i samband med kursstart?

- I mycket låg grad
- I låg grad
- Ingen åsikt
- I hög grad
- I mycket hög grad

5. I vilken grad anser du att du är medveten om vad som är viktigt i kursen?

- I mycket låg grad
- I låg grad
- Ingen åsikt
- I hög grad
- I mycket hög grad

6. I vilken grad har du förstått det som kommer bedömas/betygsättas i kursen?

- I mycket låg grad
- I låg grad
- Ingen åsikt
- I hög grad
- I mycket hög grad

7. I vilken grad har du fått tydlig information om vad som bedöms/betygsätts i idrott och hälsa 1?

- I mycket låg grad
- I låg grad
- Ingen åsikt
- I hög grad
- I mycket hög grad

8. Hur många prov eller tester om sociala och kulturella aspekter har du haft inom ramen för ämnet idrott och hälsa?

- Väldigt få
- Få
- Varken eller
- Många
- Väldigt många

9. Hur många prov och/eller tester har du haft om olika idrotters tekniska utförande?

- Väldigt få
- Få
- Varken eller
- Många
- Väldigt många

10. Hur många prov och/eller tester om olika idrotters taktiker har du/ni haft?

- Väldigt få
- Få
- Varken eller
- Många
- Väldigt många

11. Hur många prov och/eller tester har du/ni haft om kroppslig förmåga?

- Väldigt få
- Få
- Varken eller
- Många
- Väldigt många

12. Hur många prov/tester om regler har du/ni haft?

(Med regler avses olika sporters regler, exempelvis orienteringstecken och fotbollsregler).

- Väldigt få
- Få
- Varken eller
- Många
- Väldigt många

13. I vilken grad anser du att du förstår ord som ”komplex karaktär”, ”utförligt och nyanserat”, ”med säkerhet” med flera, i relation till bedömning och betygssättning?

- I mycket låg grad
- I låg grad
- Ingen åsikt
- I hög grad
- I mycket hög grad

14. I vilken grad har du förståelse om varför ni genomför vissa praktiska och teoretiska moment?

- I mycket låg grad
- I låg grad
- Ingen åsikt
- I hög grad
- I mycket hög grad

15. I vilken grad anser du att du bedöms/betygssätts på basis av dina idrottsliga prestationer?

- I mycket låg grad
- I låg grad
- Ingen åsikt
- I hög grad
- I mycket hög grad

16. I vilken grad anser du att du bedöms/betygssätts på basis av ditt intresse?

- I mycket låg grad
- I låg grad
- Ingen åsikt
- I hög grad
- I mycket hög grad

17. Hur viktiga anser du alternativen vara för bedömning/betygssättning?

(1 = minst viktigt. 5 = mest viktigt).

	1	2	3	4	5
Aktivt deltagande/närvaro	☐	☐	☐	☐	☐
Att eleven försöker	☐	☐	☐	☐	☐
Att eleven visar upp rätt kvaliteter för momentet	☐	☐	☐	☐	☐
Att eleven kommer i tid/är ombytt	☐	☐	☐	☐	☐
Att man idrottar utanför skolan	☐	☐	☐	☐	☐

Bilaga 2. Information om enkäten.

Beskrivning av enkäten på enkätens förstasida:

Hej där! Mitt namn är Patrik Hallner och jag är lärarstudent vid Göteborgs Universitet. Jag studerar Idrott och Hälsa i kombination med Geografi och skriver nu min magisteruppsats i Idrott och Hälsa. Den här studien handlar om dina uppfattningar om bedömning och betyg. Undersökningen består av 17 frågor.

Undersökningen är helt frivillig och du kan när som helst välja att avbryta undersökningen. Den insamlade datan kommer hanteras av mig, Patrik Hallner, och ingen annan. Svaren kommer användas för att genomföra en statistisk analys. Det går inte att spåra eller koppla svaren till specifika personer. Du förblir anonym.

Har du frågor? Välkommen att kontakta mig!
Patrik Hallner hallner93@gmail.com

(Vill du ta del av den färdiga studien eller har du övriga frågor? Vänligen kontakta mig).

Information som skickades ut till lärare via mail:

Hej!

Mitt namn är Patrik Hallner och jag studerar sista året till ämneslärare inom Idrott och Hälsa. Jag är mitt i mitt uppsatsskrivande som handlar om elever och kursplanen/kunskapskraven och huruvida eleverna vet om vad som bedöms. Enkäten är runt 16-20 frågor lång.

Jag skulle behöva din hjälp och ditt godkännande för att eventuellt få ut en webbaserad enkät till två klasser som läser idrott och hälsa 1.

I enkäten finns mer information om sekretess med mera. All data kommer hanteras med försiktighet, trots att varje enskilt svar ej kan spåras tillbaka till en specifik person. Det skulle vara guld värt om detta gick att lösa. Om så önskas kan även den färdiga uppsatsen skickas till dig efteråt.

Har du frågor är det bara att höra av sig!

Med vänliga hälsningar,
Patrik Hallner
Göteborgs Universitet.